

1799-1800 (N.B. De stukken geexhibeerd te Rijssen)

Dr. F.H. Racer, als advocaat fiscaal van Twenthe, razione officii
contra

Jan Wolters of Meijer (*1767) te Elsen.

"Eisch en Aanspraak" geexhibeerd 16 oktober 1799 en "Antwoord" geexhibeerd 8 januari 1800, met bijlagen, in zake vordering tot veroordeling in de betaling ener boete ten behoeve van de Hoogheid des Bataafschen Volks wegens het moedwillig **verwonden van Evert Jan Letink** (*1743).

Exhibitum in indicio Rijssen den 16 oct. 1799. Wilhelm Jalink Rigter

Eisch en aanspraak voor dr. F.H. Racer als advocaat fiscaal van Twente razione officii aanlegger ter eene, tegen Jan Wolters of Meyer te Elsen gedaagde ter andere zijde.

Burger mr. Wilhelm Jalink Richter van Kedingen

Dat de gedaagde in de conclusie op het einde deze te nemen behoort te worden gecondemneerd, ten dien einde doet aanlegger razione officii onder employ van alle gediensstige middelen en expres protest tegen den last van overtollig bewijs voordragen.

Dat in de maand february jongstleden ten huize van de gebroeders Bruggink (*onderrigter en herbergiers*) te Rijssen eene groeve (*van Gerrit Sendink op Mollenkolk*) is geweest alwaar onder anderen ook waren de gedaagde en Evert Jan Letink als ook de boer Klein Letink (= *Arend Eeftink*), zoals te zien uit de hier annexe kondschaften.

Dat de gedaagde aldaar rusie hebbende gemaakt, dezen boer Klein Letink met de tabaksdoos geslagen en gewond heeft, te zien sub A art 6 de 1e en tweede getuigen en sub C art 4 - 8 alle getuigen.

Dat gedaagde zig hierop buiten het huis van voorzeide gebroederen Bruggink heeft begeven op den wagen die bij dit huis was en de voorzeide Evert Jan Letink aldaar bij den wagen is gekomen en aan gedaagde heeft gevraagd waarom hij zijn buurman geslagen had, sub A art 2 en sub B art en art 3 de tweede getuige en sub C art 9 de eerste getuige en art 10 de derde getuige. Welke getuige echter hetgeen kort vooraf in het huis gebeurd zou zijn toen gedaagde zig nog niet op den wagen had begeven, wat verward met het gene is gebeurd toen gedaagde reets op den wagen zat, opgeeft en sub D art 2 de tweede getuige.

Dat hierop de gedaagde dit te onregt zeer euvel opnemende van den wagen is gesprongen en den voorzeiden Evert Jan Letink eerst aangevallen is en denzelven voor den grond gesmeten heeft en dat deze sterk bebloedde toen hij van den grond weder was opgestaan en voord daarop weder bij den wagen kwam terwijl hij toen hij het eerst uit het voorzeide huis bij den voorzeiden wagen kwam en den gedaagden het gemelde toeriep, niet bloedde, sub A art 4 de 1e en 3e getuigen en sub B art 4 de tweede en derde getuigen en art 7 de tweede, derde en vierde getuigen en sub C art 11 de derde en vierde getuigen en sub D art 3 de eerste en tweede getuigen en art 5 de eerste getuige en sub E art 3 de vierde en zesde getuigen en art 4 de zesde getuige en art 5 de derde en zesde getuigen art 16 de vijfde en zesde getuigen.

Bij welke depositien is aan te merken dat sommige getuigen het bloeden van Evert Jan Letink wel vroeger en op het ogenblik nadat hij door gedaagde ondergekregen en weder opgekomen was, gezien hebben doch anderen een weinig tijds daarna, maar dat zij alle daartoe tenderen dat Evert Jan Letink de wonding waarvan hij bloedde in die rusie of aanval voorgeseld bekomen heeft en dus hem door den gedaagden is toegebracht geworden dewijl hij tusschen beiden met niemand iets te doen gehad heeft en hij voor dien aanval niet gebloed heeft.

En dat gedaagde toen ook nog vervolgens een mes in handen gehad en daarmede gespeeld heeft en dat hetzelfde hem ontnomen is blijkt sub B art 8 de eerste en derde getuigen en sub E art 7 de vierde getuige. Voorts hoe dat gedaagde wederom op den wagen gekomen zijnde door anderen, die het gruwelstuk door hem aan Evert Jan Letink gepleegd wisten, dieswegens vervolgd en geslagen en even buiten Rijssen daarvoor van den wagen is geraakt, is te zien sub E art 8 de eerste vijfde en zesde getuigen en art 9 de vijf eerste getuigen.

De kondschaft sub F strekt tot bewijs der woede van gedaagde hoe dat hij in zijn huis gekomen zijnde geraasd en zijn snaphaan genomen heeft, dog die hem door de tweede getuige ontnomen is. Terwijl wat hij

met dien snaphaan bedoelde niet onduister daaruit, dat de weg van Evert Jan Letink of boer Klein Letink loopt voorbij het huis van hem gedaagde, op te maken is.

En hiermede vertrouwt de aanlegger bewezen te hebben dat de gedaagde gruwelijke wonden van welker keurbaarheid blijkt sub H zijnde het beedigd certificaat van de ten overstaan van den gerigte door den chirurgijn gedaane punting der wonden aan Evert Jan Letink toen aldaar heeft toegebragt.

Terwijl de aanlegger niet kan vermoeden dat er zou kunnen gecapteerd worden dat geen een van getuigen het sniden zelf heeft gezien hetwelk zeer bezwaarlijk door iemand gezien zou hebben kunnen worden.

Want hoewel de maan toen naamlijk op den 16 february jongstleden (teste calendario) twaalf dagen oud was en dus een aanmerkelijk licht gaf om te kunnen zien hetgeen de getuigen verklaren gezien te hebben. Zo was nochtans zulk een licht al te flauw om het snijden zelf te hebben kunnen zien op eenige hoewel ook niet verre distantie.

En derhalven is hier juist een geval van difficiële probatie waarvan de rechten getuigen dat zelfs dan ook onvolmaakte preuven en zwaare prasumtien tot bewijs moeten strekken, dewijl men hier geen ander bewijs heeft kunnen hebben.

Hetwelk hier te meer doorgaat omdat er niet crimineel maar civiel tot betaling van boete word gegageerd. Maar ook is het bewijs der wonding door gedaagde gedaan alhier van zulk eene volledige bepaling dat niet mogelijk is dat iemand anders dan gedaagde het kan hebben gedaan of gedaagde zou met eene genoegzame waarschijnlijkheid moeten kunnen tonen dat Evert Jan Letink intusschen en voordat de getuigen zagen dat hij bloedde met iemand anders die hem gewond zou hebben, te doen zou hebben gehad. Hetwelk zo het waar was ligtelijk door gedaagde te bewijzen zou zijn geweest.

Dan het is er zelfs zo verre vandaan dat gedaagde dit zou kunnen bewijzen dat in tegendeel de menigte volks met den voorzeide Evert Jan Letink over de mishandeling door gedaagde hem aangedaan verontwaardigd was en velen daarvan den gedaagden dieswegens hebben vervolgd en kwalijk gehavend, hoewel men heeft kunnen ontwaren wie dezelve geweest zijn.

Hier komt bij dat ook het vooraf gegane in het huis van Bruggink duidelijk doet zien dat deze Evert Jan Letink met niemand anders enige voorafgaande rusie heeft gehad dan met gedaagde in het huis van de gebroederen Bruggink waarvan boven is gezegd en waarvan de gedaagde blijkt de kwade oorzaak te zijn geweest, waardoor nochtans de gedaagde verbitterd tegen den voorzeiden beledigden schijnt te zijn geworden.

Ook verdient hier al mede aanmerking dat deze Evert Jan Letink een vreedzaam persoon is die met niemand rusie noch vijandschap heeft noch maakt; daar in tegendeel de gedaagde bekend staat voor een van die liefhebberen van rusie en slagerij welken in dien hoek wel de baas plagten te spelen.

Om alle de gemelde redenen en genoegzame bewijzen zal derhalven het getuigenis van den gewonden Evert Jan Letink zelve niet nodig zijn, anders gaat het hierbij sub G 19.

En dewijl de gedaagde geciteerd zijnde om de boete door zijne voorzeide misdaad verbeurd af te maken, daarvan is gebleven in gebreke sub J.

Zo is de aanlegger ratione officii genoodzaakt geworden om tegen denzelven tegens heden behoorlijk geciteerd sub K ex dictis dicendis nobiliterque in omissis supplendis omni meliori modo te concluderen dat de gedaagde Jan Wolters of Meyer bij vonnis van dit gerigt mag worden gecondemneerd om ten profijte van de Hoogheid des Bataafschen Volks wegens de gelibelleerde misdaad te moeten betalen eene somme van honderd zilveren ducats en bij oppositie een vierde meer, of zo veel meer of minder als dit gerigt zal vermenen te behoren. Met wijdere condemnatie van denzelven in alle de kosten dezer procedure.

F.H. Racer dr.

Vraagartikelen om daarop ter instantie van G. Pennink als fiscaal van Twente na voorgegaane citatie en herinnering van de zwaare meineds straffe gerigtelijk onder eede te horen:

1. Hendrik Huiskes
2. Berend Wissink
3. Mors Hendrik
4. Rijtman (*Jan Hilderink*)

Ouderdom en verwantschap te vragen.

Verklaard eerste getuige Hendrik Huiskes oud te zijn om den 26 jaaren en tot producent onverwant.

Tweede getuige Berend Wissink verklaard oud te zijn 5 a 46 jaaren en tot producent onverwant.

Derde getuige verklaard ruim 40 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Vierde getuige verklaard oud te zijn wel 60 jaaren en tot producent onverwant.

Of getuigen op den 16 deezer maand zijn geweest te Rijssen voor het huis der gebroederen Bruggink wanneer aldaar ook waren Jan Wolters of Meyer en Evert Jan Lietink beide tot Elsen ?

Verklaard eerste getuige op den 16 deezer maand te zijn geweest te Rijssen voor het huis der gebroederen Bruggink wanneer aldaar ook waaren Jan Wolters of Meyer en Evert Jan Lietink beide uit Elsen.

Tweede getuige verklaard op den 16 deezer maand te zijn geweest te Rijssen voor het huis van de gebroederen Bruggink toe aldaar ook waaren Jan Wolters of Meyer en Evert Jan Lietink beide uit Elsen.

Derde getuige verklaard op den 16 deezer maand te zijn geweest te Rijssen voor het huis van de gebroederen Bruggink toen aldaar ook waaren Jan Wolters of Meyer en Evert Jan Lietink beide uit Elsen.

Vierde getuige verklaard op den 16 deezer maand te zijn geweest te Rijssen voor het huis van de gebroederen Bruggink toen aldaar ook waaren Jan Wolters of Meyer en Evert Jan Lietink beide uit Elsen.

Of getuigen toen aldaar gezien hebben dat voornoemde Jan Wolters of Meyer een mes of ander scherp instrument in handen had ?

Verklaard eerste getuige neen.

Twee getuige verklaard neen.

Derde getuige verklaard neen.

Vierde getuige verklaard neen.

Of getuigen toen aldaar gezien hebben dat voornoemde Jan Wolters of Meyer den gemelden Evert Jan Lietink is aangevallen en denzelven met een snijdent instrument heeft gewond zodat hij daarvan sterk bloede ?

Verklaard eerste getuige wel gezien te hebben dat zij zig op den Schild sloegen en Evert Jan Lietink bloede, dog van het verder gevraagde niet te weeten.

Tweede getuige verklaard neen.

Derde getuige verklaard van het gevraagde niet anders te weeten als dat de gevraagde perzoonen elkanderen bij den wagen aangrepen en na de laagte vonden; Schild afraakten wanneer er dadelijk zo veel menschen om kwaamen dat hij het verder gevraagde niet gezien heeft. Hebbende egter getuige op weg buiten de stad zijnde wel gezien dat Evert Jan Lietink sterk bloede.

Vierde getuige verklaard neen.

Of getuigen ten minsten niet wel weeten en gezien hebben dat Evert Jan Letink voordat hij toen aldaar wierd ondergekregen niet gewond was en dat hij toen opkomende gewond was bloede ?

Verklaard eerste getuige dat Evert Jan Lietink bij zijne weeten niet eerder gewond is geweest of gebloed heeft alvorens hij met Jan Meyer of Wolters was slaags geweest.

Tweede getuige verklaard van het gevraagd niet te weeten of gezien te hebben.

Derde getuige verklaard wel te weeten dat Evert Jan Letink niet bloede toen getuige op den waagen ging en zig overigens te referen tot vorige depositie.

Vierde getuige verklaard neen.

Of getuigen gezien hebben dat door de knegt van de scholte van Harke nadat Jan Letink gesneden was het mes aan voornoemde Jan Wolters is ontnoomen ?

Verklaard eerste neen.

Tweede getuige verklaard neen.

Derde getuige verklaard neen.

Vierde getuige verklaard neen.

Of toen aldaar tussen voornoemde persoonen eenige rusie is vooraf gegaan waarin die bestond, wat daartoe aanleiding gaf en welke persoonen meer daarbij toen zijn present geweest ? Hetgeen getuigen naauwkeurig moeten opgeven.

Verklaard eerste getuige niet gesien te hebben dat de gevraagde persoonen vooraf rusie hebben gehad als alleen dat Jan Wolters of Meyer Arend Klein Letink (*Eeftink*) in de keuken van de gebroederen Bruggink

met de tabaksdoos sloeg en dat Evert Jan Letink daarop zeide: nu zal ik er eens doortasten; zijnde daarbij meerder present geweest Zendman en vrouw, Bartes de Snijder (*Aal*), de Kruidier, den ouden Jan Freriksen, de weduwe Mollenkolk, de meid van Sentman. Wetende hij niet dat er meerder zijn bij geweest.

Tweede getuige verklaard van het gevraagde niet anders te weten als dat Evert Jan Letink tegen Jan Wolters of Meyer in de keuken van Bruggink zeide dat hij zijn nabuur niet moesten slaan. Kunnende getuige niet opgeven de personen die daar present waaren omdat hij die in den duisteren niet konde kennen.

Derde getuige verklaard niet te weten dat er tusschen gemelde personen eenige rusie is vooraf gegaan en dat daarbij zijn geweest de scholte van Harke, Klein Vrielink, Zendman en anderen die hij niet kan noemen.

Vierde getuige verklaard bij zijn weten niet dat er voorts een meenigte volk is geweest die hij niet kende, dog nevens hem op den wagen hebben gezeten zijn dogter, zijn zuster, de scholte van Harke, zijn vrouw, de vrouw van Mors Hendrik, de vrouw van Hendrik Vrielink en ook manslieden die hij niet weet te noemen.

Ik Wilhelm Jalink judr en Rigter van Kedingen certificeere mits deezen dat voor mij en assessoren Hendrik Dikkers en J. ter Horst op de gedaene citatien in den gerigte erschienen zijn de in het hoofd dezès gemelde getuigen en dat dezelve na serieuze erinnering der zwaare meineds straffe op voorestaende vraagartikelen onder eede gedeponeed hebben zo en invoegen als daar onder staat geregistreerd.

Des ten oirconde hebbe deeze van gerigtswegen getekend en gezegeld.

Actum Rijssen den 27 febr. 1799. Wilhelm Jalink Rigter

Vraagartikelen om daarop ter instantie van G. Pennink als fiscaal van Twenthe na voorgegaane citatien en herinnering van de zwaare meineds straffe gerigtelijk onder eede te hooren:

1. de Scholte van Harke (*Jan Harmen Scholten*)
2. desselfs vrouw (*Harmina Sendink*)
3. desselfs knegt (*Jan Verdriet*)
4. Hendrik ten Zende

Getuigen ouderdom en verwantschap te vragen.

Verklaard eerste getuige de Scholte van Harke oud te zijn 5 of 46 jaaren en tot producent onverwant.

Tweede getuige de vrouw van de Scholte van Harke verklaard oud te zijn om de 35 jaaren en tot producent onverwant.

Derde getuige desselfs knegt verklaard oud te zijn in het 23e jaar en tot producent onverwant.

Vierde getuige Hendrik ten Zende verklaard oud te zijn om de 40 jaaren en tot producent onverwant.

Of getuigen op zaterdag den 16 der maand february laastleden zijn geweest te Rijssen voor het huis van de gebroeders Bruggink wanneer aldaar op een wagen zijn Jan Wolters of Meyer ?

Verklaard eerste getuige op zaterdag den 16 der maand february laastleden te zijn geweest te Rijssen voor het huis van de gebroederen Bruggink toen aldaar op een waagen zat Jan Wolters of Meyer.

Tweede getuige verklaard op zaterdag den 16 der maand february laastleden te Rijssen te zijn geweest voor het huis van de gebroederen Bruggink toen aldaar op een wagen zat Jan Wolters of Meyer.

Derde getuige verklaard op zaterdag den 16 febr. laastleden te Rijssen te zijn geweest voor het huis van de gebroederen Bruggink toen aldaar op een wagen zat Jan Wolters of Meyer.

Vierde getuige verklaard op zaterdag den 16 febr. laastleden te zijn geweest te Rijssen voor het huis van de gebroederen Bruggink wanneer aldaar op een wagen zat Jan Wolters of Meyer.

Of toen aldaar bij den wagen kwam Evert Jan Letink vragende aan voornoemde Jan Wolters waarom hij zijn buurman zo geslagen had ?

Verklaard eerste getuige het gevraagde niet gehoord te hebben.

Tweede getuige verklaard dat toen aldaar bij den wagen is gekomen Evert Jan Letink aan voormelde Jan Wolters gevraagd heeft waarom hij zijn buurman zo geslagen had.

Derde getuige verklaard van het gevraagde niet gehoord te hebben.

Vierde getuige verklaard het gevraagde niet gehoord te hebben.

Of daarop de voornoemde Jan Wolters niet is van den waagen is gesprongen en dese gemelde Evert Jan Letink heeft aangevallen en voor den grond gesmeeten of hoedanig zulks toen aldaar gebeurd is ?

Verklaard eerste getuige het gevraagde niet te weten.

Tweede getuige verklaard van het gevraagde niet anders gezien te hebben als dat Jan Wolters daarop van den wagen is gesprongen.

Derde getuige verklaard dat hij wel gezien heeft dat Jan Wolters is van den wagen gesprongen en Evert Jan Letink heeft aangevallen en aan de grond gesmeten.

Vierde getuige verklaard van het gevraagde niets gezien te hebben.

Of getuigen toen aldaar gezien hebben dat voornoemde Jan Wolters een mes of ander snijdend instrument in handen had ?

Verklaard eerste getuige neen.

Tweede getuige verklaard neen.

Derde getuige verklaard neen.

Vierde getuige verklaard neen.

Of getuigen toen aldaar gezien hebben dat voornoemde Jan Wolters of Meyer aan gemelde Evert Jan Letink met een mes of ander scherp instrument gesneden en gewond heeft en dat hij daarvan sterk bloedde ?

Verklaard eerste getuige neen.

Tweede getuige verklaard neen.

Derde getuige verklaard neen.

Vierde getuige verklaard neen.

Of getuigen ten minsten niet wel weten en gezien hebben dat Evert Jan Letink voordat hij toen aldaar wierd ondergekregen niet gewond was en dat hij aanstonds daarna weer opkwam gewond was en bloedde ?

Verklaard eerste getuige niet gezien te hebben dat Evert Jan Letink gewond was toen hij getuige op den wagen zittende hem voor het huis van de gebroederen Bruggink zag en ook niet gezien te hebben dat denzelven bloedde als naderhand op den wagen.

Tweede getuige verklaard wel gezien te hebben dat Evert Jan Letink bloedde toen hij weder bij den wagen kwam hetwelk hij van te vooren niet deed.

Derde getuige verklaard wel gezien te hebben dat Evert Jan Letink bloedde toen hij weder op den wagen kwam hetgeen hij te vooren niet gezien had.

Vierde getuige verklaard Evert Jan Letink agter aan de wagen gezien te hebben wanneer hij niet bloedde en naderhandvoor het huis van Bruggink weder bij den wagen kwam hij wel bloedde.

Of getuigen gezien hebben dat door de derde getuige nadat E.J. Letink gewond was het mes van voornoemde Jan Wolters was afgenomen of er aan dat mes toen nog bloed zat ?

Verklaard eerste getuige niet gezien te hebben dat derde getuige nadat Evert Jan Letink gewond was, het mes van voornoemde Jan Wolters is ontnomen maar wel gesien te hebben dat derde getuige een mes had hetwelk hij zeide Jan Wolters ontnomen te hebben, dog daarvan geen bloed gezien te hebben.

Tweede getuige verklaard wel gezien te hebben dat derde getuige haar knegt een mes had, dog niet dat hij hetzelven Jan Wolters heeft ontnomen nog ook dat er bloed aanzat.

Derde getuige verklaard dat hij Jan Wolters wederom op den wagen en reeds weggevaaren zijn daar een mes heeft ontnomen, dog niet te weten dat daar bloed aanzat.

Vierde getuige verklaard neen.

Of toen aldaar tusschen voornoemde personen eenige rusie is vooraf gegaan, waaruit die bestond, wie daartoe aanleiding gaf en welke personen meer toen aldaar bij die rusie en snijden zijn present geweest ?

Verklaard eerste getuige van het gevraagde niet te weten als dat met hem op den wagen zijn geweest zijn vrouw, de vrouw van Klein Vrielink (*Mechteld Vrielink*), de vrouw en meid van Zende, de vrouw van Klein Mollenkolk; hebbende hij de andere menigte om den wagen zijnde niet kunnen herkennen.

Tweede getuige weet van het gevraagde niet als hetgeen part 5 heeft gedeponeed, nog ook wat voor personen daar al meer zijn present geweest.

Derde getuige verklaard van het gevraagde niet te weten.

Vierde getuige verklaard van het gevraagde niets gezien te hebben maar wel te weten dat zijn broeder (*Jan Sendman*) en vrouw (*Mechteld Worsink*) op de wagen hebben gezeten als ook zijn vrouw (*Mechteld Vrieling*), de Scholte van Harke en vrouw, de vrouw van Mollekolk (*Egbertje Alink*) en zoons en mogelijk meer anderen hetwelk hij niet zeker weet.

Ik Wilhelm Jalink judr en Rigter van Kedingen certificeere kragt deeses dat op de daartoe gedaene citatien voor mij en assessoren H.B. Namer en Harmannus Jalink persoonlijk in den gerigte erscheenen zijn de in het hoofd dezès gemelde getuigen en dat dezelve na erinnering der zwaare meineds straffe op voorenstaende vraagartikelen onder eede gedeponneerd hebben zo en invoegen als daar onder staat geregistreerd.

Des ten oirconde hebbe deeze van gerigtswegen getekend en gezegeld.

Actum Goor den 9 maart 1799. Wilhelm Jalink Rigter

Vraagartikelen om daarop ter instantie van G. Pennink als fiscaal van Twente na voorgegane citatien en herinnering van de zwaare meineds straffe gerigtelijk onder eede te hooren:

1. Jan Hendrik Bruggink
2. Antony Bruggink
3. Hermannus te Lintelo
4. Antony Lahey

Getuigen ouderdom en verwantschap te vragen.

Eerste getuige Jan Hendrik Bruggink verklaard ruim 50 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Tweede getuige Antony Bruggink verklaard ruim 50 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Derde getuige Hermannus te Lintelo verklaard 36 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Vierde getuige Antony Lahey verklaard 23 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Of getuigen wel kennen Evert Jan Leetink en Jan Wolters of Meyer beide uit Elsen ?

Eerste getuige verklaard de gevraagde personen zeer wel te kennen.

Tweede getuige verklaard de gevraagde personen zeer wel te kennen.

Derde getuige verklaard de gevraagde personen zeer wel te kennen.

Vierde getuige verklaard de gevraagde personen zeer wel te kennen.

De 2 eerste getuigen alleen te vragen op art 3 tot 8:

Of de voornoemde E.J. Letink en Jan Wolters niet ten huise van getuigen op eene begraafnis zijn geweest op zaterdag den 16 february laatstleden ?

Eerste getuige verklaard dat de gevraagde personen op gezeide tijd en plaatze op een begraffenis zijn geweest.

Tweede getuige verklaard dat de gevraagde personen op gezeide tijd en plaatze op een begraffenis zijn geweest.

Of toen aldaar nadat de groeve geeindigd en het gelag door eenigen gemaakt was aan tweede getuige gevraagd is of er niet wat kon overschieten en of tweede getuige daarop niet een of meer zoopjes aan de present zijnde personen heeft gegeven ?

Eerste getuige verklaard dat toen aldaar naa dat de groeve geeindigd en het gelag door eenigen gemaakt was, aan tweede getuige gevraagd is of er niet wat kon overschieten en dat tweede getuige daarop een zoopjen aan de present zijnde personen heeft gegeven.

Tweede getuige verklaard dat toen aldaar nadat de groeve geeindigd en het gelag door eenige gemaakt was, aan hem gevraagd is of er niet wat kon overschieten en dat hij daarop een zoopjen aan de present zijnde personen heeft gegeven.

Of dat zoopje of zoopjes toen gedronken wierd zonder dat voornoemde Jan Wolters daarbij present was en of deezen even daarna ook daarbij koomende, gevraagd heeft wie dat zoopjen of zoopjes gekreegen of gedronken had ?

Eerste getuige verklaard dat toen dat zoopjen gedronken wierd zonder dat Jan Wolters nu Meyer daarbij present was, deeze even daarna ook daarbij koomende, gevraagd heeft wie dat soopjen gekreegen of gedronken had.

Tweede getuige verklaard dat toen dat zoopjen gedronken wierd zonder dat Jan Wolters nu Meyer daarbij

prasant was, deeze even daarna ook daarbij koomende, gevraagd heeft wie dat zoopjen gekreegen of gedronken had.

Of daarop niet wierd geandwoord dat hetzelve gegeven was aan Evert Jan Letink en of getuigen gezien hebben dat voornoemde Jan Wolters daarop zijn tabaksdoos nam en den boer Klein Letink daar meede zonder eenig woord of weerwoord twee maalen voor het hoofd sloeg, zoo dat hij daarvan gewond wierd en sterk bloedde ?

Eerste getuige verklaard dat daarop wierd geandwoord dat hetzelve gegeven was aan Evert Jan Letink en dat getuige gezien heeft dat voornoemde Jan Wolters daarop zijn tabaksdoos nam en den boer Klein Letink daar meede zonder eenig woord of weerwoord twee maalen of meermaalen voor het hoofd sloeg zoo dat hij daarvan gewond wierde en sterk bloedde.

Tweede getuige verklaard dat daarop wierd geandwoord dat hezelve gegeven was aan E.J. Letink en dat Jan Wolters nu Meyer daarop naa den boer Klein Letink geslagen heeft zonder van het verdere gevraagde te weeten.

Of niet eerste getuige toen van voornoemde Jan Wolters de tabaksdoos heeft ontnoomen waarmede hij nog meer slaan wilde en of dezelve tabaksdoos aan de eene zijde door het voornoemde slaan niet eenigsints was plat geworden ?

Eerste getuige verklaard toen aan voornoemde Jan Wolters de tabaksdoos heeft ontnoomen zonder van het verder gevraagde iets met zekerheid te weeten.

Tweede getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Of niet aanstonds daarna de voornoemde Jan Wolters na buiten is gegaan en zig aldaar op een wagen gezet heeft ?

Eerste getuige verklaard eenige tijd daar naa den voornoemde Jan Wolters op een wagen te hebben zien zitten.

Tweede getuige verklaard wel te weeten dat Jan Wolters na buiten is gegaan, dog van het verdere gevraagde niet te weeten.

Alle getuigen op de volgende artykelen te vragen:

Of niet de boer Letink daarop binnen komende en ziende dat zijn buurman zo mishandeld was, is na buiten gegaan bij den wagen waarop voorzeide Jan Wolters zig gezet had en aan denzelven gevraagd heeft waarom hij zijn buurman zo mishandeld had ?

Verklaard eerste getuige enkel te weeten dat de boer Letink aan denzelven op den wagen zittende gevraagd heeft waarom hij zijn buurman zo mishandeld of geslagen had.

Tweede getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Derde getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Vierde getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Of niet getuigen gezien hebben dat aanstonds Jan Wolters van den wagen is gesprongen en den gemelde boer Letink heeft aangevallen en voor de grond gesmeten ?

Eerste getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Twee getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Derde getuige verklaard dat iemand op de wagen zittende zonder die te kennen, dog wel te hebben hooren roepen of noemen Meyer door twee andere eerst is aangetast en gegreepen waarvan de eene Evert Jan Letink was, dat die geene vervolgens van de wagen koomende met gemelde E.J. Letink is handgemeen geworden en deezen voor de grond geworpen heeft.

Vierde getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Of getuigen gezien hebben dat de gemelde boer Letink toen door voornoemde Jan Wolters eenige wonden met een scherp instrument zijn toegebracht waarvan hij sterk bloedde ?

Eerste getuige verklaard van het gevraagde in deezen meede niet te weeten.

Tweede getuige verklaard van het gevraagde in deezen niets te weeten.

Derde getuige verklaard van het gevraagde in deezen niets anders te weeten als dat E.J. Letink, nadat hij van de grond weder opgestaan was, sterk bloedde.

Vierde getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet anders te weeten als dat de boer sterk bloedde.

Of getuigen niet wel weeten en gezien hebben dat de voorzeide boer Letink, eer toen hij aldaar wierd

ondergekreegen, niet gewond was en dat hij toen weer opkomende hem de voorzeide wonden waaren toegebracht ?

Eerste getuige verklaard van het gevraagde in deezen meede niet te weeten.

Tweede getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Derde getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Vierde getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Getuigen zullen op haaren gedaanen eed hebben op te geeven alle de persoonen welke bij het voorzeide snijden meerder zijn present geeweest ?

Eerste getuige verklaard van het gevraagde meede in deezen niet te weeten.

Tweede getuige verklaard van het gevraagde in deezen onbewust te zijn.

Derde getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

Vierde getuige verklaard van het gevraagde in deezen niet te weeten.

De municipaliteit der stad Rijssen doet cond en certificeert kragt deezes dat na voorgaande citatien voor ons persoonlijk erscheenen zijn die hier voorengenoemde getuigen en hebben naa erinneringe van de zwaare straffe des meineds en daarop in forma geprasteerden eede, de twee laatste getuigen als van de Roomsche gesindheid zijnde op het formulier daartoe gerecipieert, op ieder der voorenstaande vraagarticulen gedeponeert zoo en als onder ieder derzelve staat geregistreerd.

In oirconde der waarheid heeft de municipaliteit voornoemd deeze met haar stadszegel en des secretaris subscriptie bekragtigd.

Actum Rijssen den 9 maart 1799. Ter ordinantie J.A. ter Horst secretaris

Geciteerd woensdag den 22 mey 1799 s'namiddags

Exhibitum in judicio Rijssen den 22 mey 1799.

Municipaliteitsleden G. Vlierman en Gerhard Stokkers

Vraagartykelen om daarop ter instantie van G. Pennink als fiscaal van Twente na voorgegane citatie en erinnering van de zware meineds straffe gerigtelijk onder eede te horen:

1. de zoon van Scholleman wonende bij de wed. Pals Gerrit te Rijssen
2. de knegt van Leunk

Ouderdom en verwantschap te vragen

Eerste getuige Hendrik Scholleman verklaard ruim 30 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Tweede getuige Gerrit Vedhenne verklaard over 25 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Of getuigen in de maand february jongstleden en wel indien getuige zig den dag weeten te herinneren op zaterdag den 16 derzelfde maand zij geweest, nabij of voor het huis van den onderrigter Bruggink wanneer aldaar op een wagen zat Jan Wolters of Meyer en aldaar bij denzelven kwam de boer Letink vragende aan Jan Wolters waarom hij zijn buurman zo geslagen had ?

Eerste getuige verklaard op de gevraagde tijd en plaatse te zijn geweest wanneer daar op een wagen zat Jan Wolters of Meyer zonder op het verdere gevraagde te kunnen deponeren.

Tweede getuige verklaard op de gevraagde tijd en plaatse te zijn geweest wanneer daar op een wagen zat Jan Wolters of Meyer en aldaar bij denzelven kwam de boer Letink vragende aan Jan Wolters waarom hij zijn buurman zo geslagen had.

Of getuigen gezien hebben dat daarop de voornoemde Jan Wolters van den wagen is gesprongen en de gemelde boer Letink is aangevallen en hem voor de grond heeft gesmeten ? Wat hebben getuigen toen daarvan gezien ?

Eerste getuige verklaard gezien te hebben dat Jan Wolters of Meyer de boer Letink voor aan de wagen zijn geweest worstelende met elkanderen zonder iets bepaalds daaromtrent wegens de donkerheid van dien avond en het lange tijdverloop tussen beiden te kunnen opgeeven.

Tweede getuige verklaard gezien te hebben dat voornoemde Jan Wolters is van de wagen gesprongen dog op het verdere gevraagde weet getuige niet te deponeren.

Of getuigen gezien hebben dat de gemelde boer Letink toen aldaar is ondergekreegen en hem enige wonden met een mes of ander snijdend instrument zijn toegebracht waarvan hij sterk bloedde en of getuigen gezien hebben dat zulks door gemelde Jan Wolters gedaan is ?

Eerste getuige verklaard van het gevraagde in deesen niet te weten als dat de boer Lertink bloedde nadat van de straate buiten Rijssen was.

Tweede getuige verklaard van het gevraagde in deesen onbewust te zijn.

Of getuigen hebben gezien dat de voorzeide boer Letink eer hij toen aldaar werd ondergekregen niet gewond was en dat hij weer opkomende de voorzeide wonden ontvangen had ?

Eerste getuige verklaard van het gevraagde in deesen niet te weten.

Tweede getuige verklaard van het gevraagde in deesen onbewust te zijn.

Of getuigen weet wie daarbij en meer tegenwoordig waren, zo ja alle die personen te noemen.

Eerste getuige verklaard geene personen te kunnen noemen.

Tweede getuige verklaard van het gevraagde in deesen mede onbewust te zijn.

De municipaliteit der stad Rijssen certificeert hier mede dat na voorgegaene citatie persoonlijk voor haar erschienen zijn de voornoemde getuigen en hebben na scherpe Erinnerung van de zwaare meineds straffe en daarop in forma geprasteerden eede op elk der voorenstaande vraagarticulen gedeponeerd zoals onder elk derzelve staat geregistreerd.

In oirconde der waarheid heeft de municipaliteit voornoemd deese met haar stadszegel en des secretaris subscriptie bekragtigd.

Actum Rijssen den 22 mey 1799. Ter ordinantie J.A. ter Horst secretaris

Vraagarticulen om daarop ter instantie van G. Pennink als fiscaal van Twenthe na voorgegaene citatie en Erinnerung van de zwaare meineds straffe gerigtelijk onder eede te hooren:

1. Jan Freriksen
2. de vrouw van de boer Zendink (*Mechtelt Worsink*)
3. de meid van denzelven
4. Willem de knegt van Wolters boer
5. Jan Huiskes
6. de woner van Mollenkolk (*Hendrik Sandvoort*)

Ouderdom en verwantschap te vragen.

Verklaard eerste getuige Jan Freriksen wel 70 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Tweede getuige de vrouw van de boer Zendink verklaard 30 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Derde getuige de meid van Zendink verklaard 20 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Vierde getuige de knegt van Wolters boer verklaard oud te zijn om de 45 jaaren en tot producent onverwant.

Vijfde getuige Jan Huiskes verklaard oud te zijn 3 of 24 jaaren en tot producent onverwant.

Zesde getuige Hendrik Santvoord verklaard in het drie en veertigste jaar oud en tot producent onverwant te zijn.

Of getuigen in de maand february jongstleden en wel indien getuigen zig de dag weeten te herinneren op zaterdag den 16 derzelfde maand, zijn geweest voor het huis van den onderrigter Bruggink te Rijssen toen aldaar rusie en slagerij voorviel ?

Verklaard eerste getuige hier voor het huis van de gebroederen Bruggink te zijn geweest toen de boer Mollenkolk begraven is aldaar rusie voorviel.

Tweede getuige verklaard in dezen jaare voor het huis van den onderrigter Bruggink te zijn geweest toen aldaar rusie en slagerij voorviel, dog daarvan maand en dag niet te kunnen bepaalen.

Derde getuige verklaard op een zaterdag in deezen jaare en wel ten tijde toen de boer Mollenkolk begraven is, ter gevraagder plaatse te zijn geweest toen aldaar rusie en slagerij voorviel.

Vierde getuige verklaard op zaterdag den 16 febr. laastleden te zijn geweest voor het huis van den onderrigter Bruggink te Rijssen toen aldaar rusie en slagerij voorviel.

Vijfde getuige verklaard voor het huis van den onderrigter Bruggink te zijn geweest ten tijde toen aldaar rusie en slagerij voorviel dog niet te weeten wanneer zulks is gebeurd.

Zesde getuige verklaard voor een geruimen tijd op een zaterdag te zijn geweest voor het huis van den onderrigter Bruggink te Rijssen toen aldaar rusie en slagerije voorviel.

Of getuigen weten welke personen in die slagerij en rusie gemengd waaren en daarmede te doen hadden ? Zo ja die te noemen.

Verklaard eerste getuige neen als alleen dat gehoord heeft dat de Meyer er mede bij is geweest.

Tweede getuige verklaard dat de Meyer en Letink toen aan malkanderen zijn geweest met woorden.

Derde getuige verklaard dat Letink en de Meyer in die rusie gemengd waaren.

Vierde getuige verklaard dat de Meyer en Letink Evert zig geslaagen hebben.

Vijfde getuige verklaard dat de Meyer en Letink Evert in die rusie gemengd zijn geweest.

Zesde getuige verklaard dat Evert Letink en Jan Wolters daar verschil hadden.

Of getuigen gezien hebben dat Jan Wolters of Meyer toen aldaar met den boer Letink is slaags geweest of wat hebben getuigen toen daarvan gezien ?

Verklaard eerste getuige neen.

Tweede getuige refereerd zig tot haar gedeponeerde op art 3.

Derde getuige verklaard van de slagerij tusschen de gevraagde personen niet gezien te hebben.

Vierde getuige verklaard zig te refereren tot zijne voorige depositie.

Vijfde getuige verklaard niet gezien te hebben dat zij malkanderen geslaagen hebben.

Zesde getuige verklaard gezien te hebben dat zij toen aldaar malkanderen aangreepen.

Of getuigen gezien hebben dat de gemelde boer Letink toen aldaar in die rusie is gewond geworden en sterk bloedde en of getuigen op haaren gedaenen eed niet moeten verklaaren dat die wonding toen aldaar door Jan Wolters of Meyer gemelde boer Letink is toegebracht ?

Verklaard eerste getuige neen.

Tweede getuige verklaard neen.

Derde getuige verklaard wel gezien te hebben dat Letink bloedde dog van het verder gevraagde niets.

Vierde getuige heeft het gevraagde niet gezien.

Vijfde getuige verklaard neen.

Zesde getuige wel gezien te hebben dat de boer Letink een eindweegs op straat bij hem komende rood was maar van het verder gevraagde niet te weeten.

Of getuigen gezien hebben dat de voorzeide boer Letink eer hij toen aldaar werd ondergekreegen niet gewond was en dat hij weer opstaande de voorzeide wonden ontvangen had ?

Verklaard eerste getuige neen.

Tweede getuige verklaard neen.

Derde getuige verklaard niet te weeten of de boer Letink voor de rusie al of niet bloedde maar wel te weeten dat denzelven nadat de rusie was voorgevallen bloedde.

Vierde getuige verklaard van het gevraagde niet gezien te hebben.

Vijfde getuige verklaard wel te weten dat de boer Letink voor de rusie niet gewond was en vervolgens een eindweegs op de straat gezien te hebben dat hij rood was of bloedde.

Zesde getuige verklaard dat hij wel weet dat de boer Letink voor de rusie niet gewond was en zig verder tot vorige depositie te refereren.

Of getuigen gezien hebben dat Jan Wolters bij die gelegendheid en aanstonds na het eindigen van die rusie en slagerij een mes in handen had en of hem dat mes door iemand die te noemen, ontnomen is ?

Verklaard eerste getuige neen.

Tweede getuige verklaard neen.

Derde getuige verklaard neen.

Vierde getuige verklaard gezien te hebben dat Jan Wolters tusschen de Botkuil en Rijssen een mes in handen had en dat Jan Verdriet hem hetzelfde ontnomen heeft.

Vijfde getuige verklaard neen.

Zesde getuige verklaard neen.

Of getuigen gezien hebben dat Jan Wolters toen dit alles alzo was voorgevallen en hij weder op den wagen zat door Evert Letink is vervolgd en geslaagen geworden ?

Verklaard eerste getuige wel gezien te hebben dat Jan Wolters of Meyer op den wagen zittende met een stok geslaagen is, maar niet door wie.

Tweede getuige verklaard neen.

Derde getuige verklaard neen.

Vierde getuige verklaard neen.

Vijfde getuige verklaard dat Jan Wolters toen hij weder op den wagen zat geslagen is, dog niet te weten dat Evert Letink zulks gedaan heeft.

Zesde getuige verklaard wel gezien te hebben dat toen Jan Wolters voorop den wagen zat er door verscheiden voor na den wagen geslaagen wierd, dog hij niet weet door en na wie wegens de donkerheid. Of getuigen toen al verder gezien hebben dat Jan Wolters even buiten Rijssen is genoodzaakt geworden den wagen wederom te verlaten en toen door verscheiden persoonen is vervolgd en geslaagen geworden en door wie dit aan hem gedaan is ?

Verklaard eerste getuige wel te weeten dat Jan Wolters wegens de hem toegebragte slagen van den waagen is geraakt en dat hij daar weder opkomende gezegd heeft nu ben ik kapot, wetende getuige van het verder gevraagde niet.

Tweede getuige verklaard wel te weeten dat Jan Wolters even buiten Rijssen van den wagen is geraakt, dog van het verder gevraagde niet.

Derde getuige verklaard wel te weeten dat even buiten Rijssen Jan Wolters is van den wagen geraakt ter gelegenheid dat eenige persoonen daarom waaren te trekken en dat hij daarop door verscheiden geslaagen is, dog niet te weeten door wie.

Vierde getuige verklaard wel te weeten dat er buiten Rijssen na den wagen geslaagen wierd en Jan Wolters daar is afgeraakt en vervolgens bij hem tusschen de paarden is gevlugt, dog van het verder gevraagde niet.

Vijfde getuige verklaard dat Jan Wolters in Rijssen van den wagen is gesprongen een hem getuige verzogt heeft met hem vooruit te gaan wanneer hij door eenigen tot buiten Rijssen is vervolgd en geslagen, zodat de vlugt weder tot den wagen moest nemen en daar wederop zijnde door Sijnen of Effink is geslagen.

Zesde getuige verklaard van het gevraagde niet te weeten.

Ik Wilhelm Jalink JUDr en Rigter van Kedingen certificeere mits deezen dat na voorgegaene citatien voor mij en assessoren Antony Bruggink en Hermannus te Lintelo persoonlijk in den gerigte erschenen zijn de in het hoofd deezes gemelde getuigen en dat dezelve na erinnering der zwaare meineds straffe op voorestaande vraagarticulen onder eede hebben gedeponeed zo en invoegen als onder elk derzelve staat geregistreerd.

Ten welks oirconde hebbe deeze gegeven onder mijn hand en zegel.

Actum Rijssen den 22 mey 1799. Wilhelm Jalink Rigter

Exhibitum in indicio Rijssen den 19 juny 1799.

W. Hulsken verw. rigter Assessoren J.H. Luttikhengel en H. Hevink

Vraagartykelen om daarop ter instantie van G. Pennink als fiscaal van Twente na voorgegane citatien en erinnering van de zware meineds straffe gerigtelijk onder eede te horen:

1. Hendrik Eertink
2. desselfs dogter Jenne
3. Hendrik Teemker
4. Gerrit Meyer

Ouderdom en verwantschap te vragen.

1e getuige segt 50 jaer oud en tot producent niet verwand te zijn.

Segt 2e getuige ongeveer 26 jaer oud en onverwand te zijn.

Segt 3e getuige ongeveer 35 jaer oud en onverwand te zijn.

Segt 4e getuige ongeveer 40 jaer oud en tot producent onverwand te zijn.

Of getuigen zijn nabuuren van den boer Jan Wolters of Meyer en of tweede getuige niet tot laatstleden mey bij denselven voor meid gediend heeft ?

Verklaard 1e getuige een nabuur van Meyer te zijn en dat tweede getuige tot mey laatstleden bij denselven gewoont heeft.

2e getuige segt een nabuur van Jan Meyer te zijn en bij denselven tot mey laatstleden voor meyd gewoond heeft.

3e getuige segt een nabuur van Jan Meyer te zijn en dat tweede getuige bij denselven tot mey laastleden voor meid gewoond heeft.

Segt 4e getuige een nabuur van Meyer te zijn en dat 2e getuige bij denzelven tot mey laastleden gewoond heeft.

Of getuigen in de maand february jongstleden en wel den zelfden avond toen E.J. Letink te Rijssen gesneden en gewond was den voorzeiden Jan Wolters of Meyer voor zijne deur of bij zijn huis hebben zien staan een roer of snaphaan of ander schietgeweer of bij zig hebbende ?

1e getuige verklaerd neen.

2e getuige verklaerd dat Jan Meyer op den gevraagden avond van Rijssen inkomende het roer bij zijn beddestee hem kreeg, maar niet gesien te hebben dat daer mede na buiten is gegaen omdat getuige met het kind toen uit het huis is gegaen.

Verklaerd 3e getuige sulks niet gesien te hebben.

4e getuige segt het gevraagde niet gesien te hebben.

Of de voorzeide Jan Wolters of Meyer toen ten aanhoren van getuigen zeide dat hij Evert Jan Letink en boer Arend Letink wilde doodschieten of dat zij van zijne handen zouden sterven ?

Verklaerd 1e getuige het gevraagde niet gehoord te hebben.

2e getuige segt dat gevraagde niet gehoord te hebben.

Verklaerd 3e getuige neen.

4e getuige segt het gevraagde niet gehoord te hebben.

Indien getuigen deze dreigementen als voorzeid niet mogten gehoord hebben, wat hebben getuigen dan toen aldaar gehoord dat door Jan Wolters of Meyer gezegd wierd ? Hetgeen getuigen op haren gedanen eed naar waarheid zullen zeggen.

Verklaerd 1e getuige dat Jan Meyer op den gevraagden avond heeft horen seggen dat se hem de tabaksdoos hadden afgenomen.

Segt 2e getuige dat Jan Meyer toen gesegt heeft dat zij hem de doos met de tabak hadden afgenomen.

3e getuige segt Jan Meyer wel in sijn huis hebben hooren vloeken, dog niet gehoord te hebben wat denselven anders seide.

4e getuige segt op de weg bij de Kempers gestaan te hebben en de Meyer in sijn huis heeft hooren rasen, dog niet verstaen te hebben wat hij seide.

Of niet de vierde getuige toen aan voorzeide Jan Wolters of Meyer het snaphaan of schietgeweer heeft ontnomen en of getuigen zulks gezien hebben ?

Verklaerd 1e getuige neen.

Segt 2e getuige ja dat kan G. Meyer het roer ontnomen heeft.

3e getuige segt neen.

4e getuige segt neen.

Of niet de weg loopt voorbij of langs het huis van voorzeide Jan Wolters of Meyer en of dit niet is de weg die Evert Jan Letink en Arend Letink moeten passeren om van Rijssen na hunne huizen te gaan ?

Verklaerd 1e getuige dat de voerweg van Rijssen loopt voorbij het huis van Jan Meyer na de huizen van E.J. Letink en Arent Letink maer dat te voet ook een anderen weg kunnen gebruiken.

Segt 2e getuige ja zo niet beter wat.

3e getuige segt die weg na hun huizen van selfen te kunnen passeren en ook en ander weg te kunnen gebruiken.

4e getuige segt dat de weg van E.J. Letink en A. Letink voorbij het huis van de Meyer na Rijssen gaat, dog dat zij ook een ander weg na Rijssen kunnen passeeren.

Ik Wilhelm Hulsken verw. Rigter van Kedingen certificere kragt deses dat na voorgaande citatien voor mij en assessoren bovengemeld persoonlijk gecompareerd en erschienen zijn de hiervooren vier eerst gemelde getuigen; hebbende de vijfde uit hoofde van swager hierop verweigerd condschap te geven.

Dewelke na erinnering van de meineeds straffe op vorenstaande vraagartikulen na vooraf den eed volgens landregt gepresteert te hebben gedeponneert en verklaerd zoals daer onder geregistreerd staat.

Des ten oirconde hebbe dese getekend en gesegelt.

Actum ut supra. W. Hulsken verw. rigter

Actum Rijssen den 19 juny 1799.

Rigter dr. Wilhelm Jalink Assessoren G. ten Woolhuis en Jan Bogdam

Vraagartikelen om daarop ter instantie van G. Pennink als fiscaal van Twente na voorgegane citatie en erinnering van de zware meineds straffe gerigtelijk onder eede te horen Evert Jan Letink.

Ouderdom en verwantschap te vragen.

Verklaard getuige Evert Jan Letink oud te zijn een en vijftig jaaren en tot producent onverwant.

Of getuige heeft afgegeven en eigenhandig ondertekend de acte van renunciatie hierbij vertoond die men aan getuige verzoekt voor te lezen en met vidimus te tekenen ?

Verklaard getuige dat het afgegeven en eigenhandig ondertekend de acte van renunciatie hierbij vertoond die aan hem voorgelesen en met het vidimus van heden betekend is.

Of getuige in de maand february laatstleden en wel indien getuige zig de dag herinnert op zaterdag den 16 derzelfde maand is geweest in en bij het huis van de gebroederen Bruggink te Rijssen ?

Verklaard getuige dat in den maand february laatstleden en wel op zaterdag den 16 derzelver maand is geweest in en bij het huis van de gebroederen Bruggink te Rijssen.

Of toen aldaar ook was getuiges buurman Jan Wolters of Meyer ? En of toen niet aldaar eene groeve of begraafnis gehouden wierd ?

Verklaard getuige ja.

Of niet nadat de groeve geeindigd was of wel bij het schieden derzelve aan enigen van het gezelschap een zoopje is gegeven door een der gebroederen Bruggink en waarbij voorzeide Jan Wolters of Meyer niet present was ?

Verklaard getuige dat nadat de groeve geeindigd was of wel bij het scheiden van dezelve van eenigen van het gezelschap een zoopjen is gegeven door een der gebroederen Bruggink en waarbij voorzeide Jan Wolters of Meyer ook present was.

Of niet kort na het geven van dat zoopjen de voorzeide Jan Wolters of Meyer ook daarbij is gekomen en zonder vooraf gaande rusie de boer (*Arend*) Klein Letink met zijn tabaksdoos voor het hoofd heeft geslagen ? Of wat heeft getuige daarvan gezien ?

Verklaard getuige dat kort na het geven van dat zoopjen de voorzeide Jan Wolters of Meyer de boer Klein Letink zonder vooraf gaande rusie met zijn tabaksdoos voor het hoofd heeft geslagen.

Of getuige toen gezien of vernomen hebbende dat de voorzeide Jan Wolters of Meyer de boer Klein Letink zo geslagen had, aanstonds is na buiten gegaan alwaar Jan Wolters of Meyer reets op den wagen zat ?

Verklaard getuige ja.

Of getuige aldaar bij Jan Wolters of Meyer komende aan denzelven vrieg waarom hij zijn buurman zo geslagen had ?

Verklaard getuige ja.

Of niet aanstonds daarop Jan Wolters of Meyer van den wagen is gesprongen en getuige heeft ondergekregen ?

Verklaard getuige ja.

En of niet voorzeide Jan Wolters of Meyer toen hij getuige aldaar had ondergekregen aan getuige verscheiden zware wonden met een mes of snijdend instrument toen aldaar heeft toegebracht, waarvan getuige sterk bloedde ?

Verklaard getuige ja.

Dat voorestaande getuige na daartoe wettig geciteerd te zijn voor mij en assessoren in het hoofd deezes genoemden na erinnering der zware meineds straffe op voorestaande vraagartikelen onder eede heeft gedeponeed zo en invoegen als onder elk derselver staat geregistreerd, certificeere mits deezen.

Actum Rijssen dato ut supra. Wilhelm Jalink Rigter

Vidimus in judicio Rijssen den 19 juny 1799.

In fidem. Wilhelm Jalink rigter

Ik ondergetekende Evert Jan Letink verklaar bij dezen dat ik uit hoofde en om reden van nabuurschap

afzie en renunciere van zodanige actie als mij tegens Jan Wolters of Meyer tot oorzaak van door denzelfden in de maand february jongstleden aan mij gedane wonding en snijden zou geschapen zijn, zoals ik daarvan om reden onzer nabuurschap renunciere bij dezen.
Actum Oldenzaal den 12 juny 1799. Evert Jan Lentynk

Vraagartikelen om daarop ter instantie van G. Pennink als fiscaal van Twente na voorgegane citatie en erinnering van de zware straffe des meineds gerigtelijk onder eede te horen C.L. Kist chirurgijn. Ouderdom en verwandschap te vragen.

Segt getuige seeven en dertig jaer ouwt en tot producent onverwant te zijn.

Of getuige niet heeft afgegeven het attest van wonding hierbij sub H, hetwelk men verzoekt aan getuige voor te lezen en met vidimus te tekenen ?

Segt getuige dat hij heeft afgegeven het attest hierbij sub H, hetwelk getuige voorgelezen en met het vidimus geteekent is.

En of getuige hetzelfde niet eerst heeft afgegeven en die wonden gevisiteerd op den 17 february 1799, of wel de volgende dag na de wonding, zonder dat zulks toen ten overstaan van het gerigt geschiedde en of getuige de wonden toen niet zo heeft bevonden als naderhand gerigtelijk is geschied ?

Segt getuige dat hij het selfde eerst heeft afgegeven de volgende dag nadat de wonding geschied was en dat hij de wonden toen dieselven vervolgens gerigtelijk zijn gevisiteert even so heeft bevonden als daags na de wonding.

Of het voornoemde attest niet in allen delen de zuivere en oprechte waarheid behelst ?

Getuige segt dat hetselfde attest in alle deelen de suivere waarheid behelst.

Wij munisipaliteit der stad Rijssen certificeeren dat voor ons eerscheenen is de voorgenomde getuige dewelke na herringe der swaaren straffe des meinseeds op voorrenstaande artikelen onder eede heeft verklaart zoals daarbij geschreeven staat.

Des ten oorkonde hebben wij deese gegeeven onder ons stads seegel en door twe onser mededeleden bij absensy van den seekretaris doen teekenen.

Actum Rijssen den 10 augustus 1799.

Jan Vincent en Gerhard Stokkers

Ik ondergeteekende bekenne geexamineerd te hebben en verbonden den persoon Eevert Jan Leetink van Elsen met drie aanmerkelijk solutien, naamelijk twee in het aangezicht en een op het booveste gedeelte van de regterhand ter groote zoo als dezelve op de kand zijn afgebeeld.

C.L. Kist chirurgijn. Actum Rijssen den 25 february 1799.

----- dit is de lengte van de wonde beginnende van het voorhoofd tot in den linker ooghoek. De diepte is een stroo breedt.

----- dit is de lengte van de 2e wonde beginnende van de buytenzijde des linker ooghoek tot op de benedenste rand van de onderkaak. Een vierde duym diep.

----- dit is de lengte van de wonde van de regterhand tussen den duym en de voorste vinger. Een half duym diep.

De municipaliteit der stad Rijssen certificeerd hiermede dat ten haaren overstaan door voornoemde chirurgijn de visitatie en punting der wonden is geschied.

Actum Rijssen den 25 febr. 1799.

Ter ordonnantie. J.H. ter Horst secretaris

Vidimus in indicio. Rijssen den 10 augustus 1799. Gerhard Stokkers

Fiat quod petitur. Goor den 27 maart 1799.

Wilhelm Jalink rigter

Dewijl Jan Wolters of Meyer uit Elsen zich niet ontzien heeft om den boer Evert Jan Letink in de maand february laatstleeden zwaar en keurbaar te wonden voor het huis van de gebroeders Bruggink te Rijssen, zo doe ik provisioneel verwalter van het Drostambt van Twente u Jan Wolters of Meyer midts deezen citeeren tegen dingsdag den tweeden april aanstaande bij klimmender zonne des morgens om tien uren in

mijn aanbevoelen gericht gehouden wordende, ten huise van J.H. Bloemen in het logement de Star te Oldenzaal, om als dan aldaar de boete dieswegens verbeurd met mij af te maaken. Bij gebreke vandien zal tegen u daarover in rechte geageerd worden. En wordt de onderrichter des landgerigts Kedingen gerequireerd om dezen met voorkennisse van den richter met overgave van een dubbeld te insinueeren aan den voornoemde J. Wolters of Meyer en daarvan te relateeren.

Oldenzaal den 23 maart 1799. J.W. Racer

Het dubbelt dezes hebbe ik geinsynueerd aen Jan Wolters of Meier.

Rijssen den 30 maart 1799. Antony Bruggink verw. scholte

Fiat quod petitur. Goor den 14 oct. 1799.

Wilhelm Jalink rigter

Memorie voor den onderrigter van Kedingen

Om met gerigtelijk consent ter instantie van den fiscaal van Twente te citeren tegens woensdag den zestienden october 1799 in het landgerigt van Kedingen gehouden wordende te Rijssen ter gewone tijd en plaatse Jan Wolters of Meyer in Elsen om te zien dienen van eisch en aanspraak wegens door geciteerde in de maand february jongstleden aan Evert Jan Letink toegebragte keurbare wonden.

Met verzoek van exploit en relaas ten fine als naar rechten onder protest van kosten.

G. Pennink

Deeze bovenstaende sytaesye geexploit aen Jan Wolters nu Meier in Elssen.

Rijssen den 15 october 1799.

Antony Bruggink verw. scholte

Exhibitum in judicio. Rijssen den 8 jann. 1800.

W. Hulsken verw. rigter

Antwoord voor Jan Wolters of Meyer te Elssen gedaagde ter eene, op en tegen dr. F.H. Racer als advocaat fiscaal van Twente razione officii aanlegger ter andere zijde.

Burger mr. Wilhelm Jalink Rigter van Kedingen

Dat de gedaagde van de eisch en conclusie door de aanlegger tegen hem gedaan en genoomen kost en schaadeloos zonder de minste twijfel behoord te worden geabsolveerd en vrijgesproken.

Tot dat einde zal gedaagde onder employ van alle salutare middelen en indulten regten eenen genooddrongen gedaagden ten minsten in een geval als het onderhaavige, eenigsints kunnende te staade koomen en onder protest tevens tegens de last van alle overtollig bewijs het factum door de aanlegger onbeschaamd diametraal tegens de waarheid en betere bewustheid uit zijn eigen geapliceerde stukken blijkkelijk opgegeeven, alhier eenvoudig naakt en naar waarheid bloot te leggen en ten vollen bewijzen.

Waartoe kortelijk is dienende dat in february 1799 (zoo als aanlegger art 2 van zijn eisch en aanspraak ook wel geposeerd heeft), ten huise van de gebroeders Bruggink te Rijssen eene groeve of begraffenis gewest is alwaar gedaagde en Evert Jan Letink en meer andere zig ook bevonden.

Dat (om alle nutte en noodeloose omslag en wijdloopigheid en dus ook de pratense geringe en hier niet te pas koomende rusie tussen gedaagde en den boer Klein Letink zullende plaats gehad hebben te vermijden), naa het einde dier groeve of begraffenis de gedaagde alhier zonder de minste rusie of verschil met Evert Jan Letink te hebben gehad, rustig en vreedig of vreedzaam met meer andere menschen op den wagen zat om daar op na Elssen te vertrekken, men zie de condschappen hierbij sub A en B, waaruit meede het tegendeel van aanleggers geposeerde art 16 van eisch consteerd, dat het als toen gebeurd is dat Evert Jan Letink, die reeds met andere een komplot tot zijn misdaadig oogmerk schijnd gemaakt te hebben, met groot getier en rumoer bij die wagen kwam, vraagende waar gedaagde alhier die ganse moordenaar was met welk zoogenaamd scheldwoord hij wilde te kennen geeven dat gedaagde voor een geruimen tijd een gans van hem, die gedaagdes koorn of vrugten op het land vernielde, hadde gedood conform het landregt en waarover deeze Evert Jan Letink hem altijd met een haat vervolgd heeft en toen ter tijd dien haat in wraake wilde veranderen, onder anderen zeggende: nu zal ik er eens doortasten, men zie de eigen condschap van aanlegger ad art 6 sub A bij aanspraak annex, vergelijk hierbij art 10 der condschappen sub C bij aanspraak overgelegd alwaar 3e getuige verklaard dat de Meyer (alhier gedaagde)

door twee andere, waarvan de eene Evert Jan Letink was, eerst is aangetast en aangegrepen ten bewijse van het tegendeel van het geposeerde bij eisch art 5 en hetgeen meede consteert sub A hier annex.

Met dat gevolg dat gedaagde door gemelde Evert Jan Letink in zijn complot vervolgd en geslagen is, zoo als bij eisch art 8 en vervolgens, hoewel in een ander dog valsch aspect, word geposeerd.

Met welke woede, onstuimigheid, geraas, getier en scheldwoorden Evert Jan Letink en zijn complot den gedaagden, alhier rustig en vreedzaam op den wagen die op de heerenstraate stond zittende, hebben aangevallen en aangevogten en hoe Jan Effink, een van dat complot, den gedaagden met een stok geslagen heeft, kan in alle omstandigheden met meerderen gezien worden uit de hier annexe condschappen en uit de eisch zelve.

Zodat de voerman van die wagen werk genoeg en veel moeite had om zijne paarden te beteugelen, terwijl meergemelde Evert Jan Letink den gedaagden, eerst met scheldwoorden van ganse moordenaar en overlaadende, wijders tegen hem zeide op een uitdaagende toon als gij nu een braaven kaarel zijt dan verweerd u, wanneer hij vervolgens door Jan Effink met de stok geslagen wierde, zoals dit alles met meerderen ten klaarsten kan consteeren uit de annexe condschappen.

Terwijl E.J. Letink en andere van dat complot den gedaagden van den wagen met geweld tragten af te slepen, hetgeen wederom door andere menschen op dien wagen agter gedaagde zittende, wierde belet en verhinderd door hem bij zijne kleren vast te houden, men zie de depositien ad art 3 van deezerzijds condschappen van den 27 nov. 1799 hierbij sub B en ad art 4 sub A.

Met allen deezen gerustelijk vertrouwende getoond te hebben dat elk onpartijdige uit de hiervooren geallegeerde stukken, zowel van de aanlegger als hierbij geapliceerd, terstond niet overtuigd zijn dat niet de gedaagde maar wel degelijk E.J. Letink en zijn complot oorzaake van de rusie, niet alleen maar ook aanvegters van hen gedaagde op de heerenstraate zijn geweest, hetgeen gedaagde dus gerequireerde bovendien alhier aanbied met eede te sterken.

Zoo dat dus de voordragt van de aanlegger bij eisch louter verdigt, onwaar en tegen beeter weten, men zie des aanleggers eigen condschappen bij eisch en aanspraak annex ad art 6 sub A en ad art 10 sub C en wel aldaar de 3e getuige door hem ter neergesteld is.

Waarover gedaagde zig te meer heeft moeten verwonderen, alzoo hij volgens zijn pligt terstond op de volgende dag naa het gebeurde den Rigter van Kedingen daarvan de aanklagte gedaan heeft die daarvan zeekerlijk naar behooren aan de provisioneele verwalter van het Drostamt van Twente heeft kennisse gegeven waarvan het bewijs, in cas van ontkenning, word inbedongen.

Hetgeen door meergemelde E.J. Letink nadat hij van zijne grove schuld en misdaad door een ander onderrigt was om dezelve was het mogelijk daar meede te bedekken en de hoogheids actie waaraan hij zig desweegen notoir heeft schuldig gemaakt te ontgaan, meede is geschied.

Met dat gevolg dat de klagte des schuldigen is verhoord en die des onschuldigen onverhoord gedeponeed met die ongehoorde partijdigheid dat de aanlegger bij het onderzoeken en naspeuren van gedaagdes pratense schuld, desselvs onschuld klaar heeft kunnen zien en die evenswel, zoo wel als zijne gedaane aanklagte, heeft voorbij gezien.

En hem gedaagde met een kostbaar proces hetgeen door de meenigte van nutteloose condschappen aan zijde van den aanlegger getrokken nog kostbaarder geworden is tegens behooren vervolgd waarvan de Hoogheid des Bataafschen Volks ten wiens profijte deeze allesints temeraisen eisch gedaan is, de alhier door de aanlegger wel verdiende wrange vrugten dat is een ontzegging van dien louter vexatoiren eisch met condemnatie in alle kosten zal moeten smaaken, zoals dit helaas door haare ruime betaling aan de fiscaals meer dan teveel gebeurd.

Waartegens de pratense wonding van Evert Jan Letink in deezen bij de toekomstige referent van geene de minste consideratie naa regten zal kunnen gehouden worden.

Omdat dezelve in geen deele bewezen is hetgeen notoir als een crimineel point middagklaar booven alles moest bewezen zijn, hetwelk aanlegger zelve bij eisch art 11 in fine erkend, dat weegens een al te flauw ligt niet konde gezien en dus ook niet bewezen worden.

Niet tegenstaande de aanlegger bij aanspraak art 13 dit zoekt te ontduiken met aldaar te zeggen dat er niet crimineel maar civiel tot betaaling van boete word geageerd.

Evenals of het in zijne magt was een pratens delict van aart en bij de wet crimineel verklaard en gehouden

door zijnen eisch van geldboete civiel te maaken of het gebrek van bewijs daardoor te suppleren en voldoende te maaken quo nihil absurdus.

Alzoo men kan zijn raisonnement art 14 bij eisch de proeve doorstaan met te zeggen dat het niet mogelijk is dat iemand anders dan gedaagde het kan hebben gedaan of gedaagde zou met een genoegzaame waarschijnlijkheid moeten kunnen toonen dat Evert Jan Letink intussen met iemand anders te doen zou hebben gehad.

Terwijl het zeer mogelijk, ja zeer waarschijnlijk is dat het complot en aanhang van Evert Jan Letink, toen deeze den gedaagde aanvocht en met denzelven handgemeen was, als door gramschap en woede vervoerd des avonds wanneer er geen daglicht meer was, den gedaagden met een mes of ander scherp instrument willende wonden tegens haar boos voorneemen haaren mede linqwant E.J. Letink daar mede gewondet hebben.

Dog zoo wij eens voor een moment tegens de waarheid stellen hetgeen wij andersints geheel en al ontkennen dat zulks door gedaagde gedaan was en wij daarbij tegelijk in het oog houden het alhier geposeerde van art 4 tot art 9 en vervolgens met het klaare bewijs daarbij geallegeerd en geapliceerd. Dan vraagen wij ieder een welke de eeuwige en onveranderlijke natuurwet van zelfs verdediging en ons eigen daar mede instemmend landregt part 2 tit 21 art 9 in fine niet verzaakt, zoo als die beide niet kunnen nog moogen verzaakt worden.

Of tegen gedaagde in het geval hierboven gededuceerd en bewezen de minste actie desweegens aan den aanlegger competeerd ?

Wij althans vertrouwen ten vollen dat elk daarop zal andwoorden neen.

Vermits de zelfsverdediging bij het regt der natuur niet alleen geoorloofd maar zelfs geboden is, zoodaanig dat dezelve door geen burgerlijke wet kan weggenoomen worden, men zie Zieglerus ad grot lib c 3 par 3.

Dan vraagen wij iedereen welke de eeuwige en onveranderlijke natuurwet van zelfs verdediging en ons eigen daar mede instemmend landregt part 2 tit 21 art 9 in fine niet verzaakt zoo als die beide niet kunnen nog moogen verzaakt worden.

Of tegen gedaagde in het geval hierboven gededuceerd en bewezen de minste actie des weegens aan den aanlegger competeerd ?

Wij althans vertrouwen ten vollen dat elk daarop zal andwoorden neen.

Vermits de zelfsverdediging bij het regt der natuur niet alleen geoorloofd maar zelfs geboden is zoodaanig dat dezelve door geen burgerlijke wet kan weggenoomen worden, men zie Zieglerus ad grot lib 1 c 3 par 3 in verbis en qui se cum defendere posset occidi permittit illum damnari posse non aliter ac si se ipsum occidisset.

Imo quum natura vel persolum instinctum conservationi nos nostra sudere juleat defensio sui ipsius non tantum licita sed utique etiam pracepta videri possit, vid van der Meulen ad grotium de j b en P lib 2 cap 1 par 8 en 9 et Titius ad pufend de officio hom et civ obs 121.

Op dit selvde fundament rust ook het gestatueerde bij ons landrecht part 2 tit 21 art 9 in fine hier vooren geallegeerd in de woorden post alia, of dat hij ook een ander weg op heeren straaften (zie het gedeponeerde ad art 4 sub A en B hier annex of Steegen hem waarnam, voorlaagde en aanvocht, zie denzelvden art), wat soodaanigen aanvechter geschied is tegens den heere breukeloos.

Wij hebben hier te vooren klaar en onwederspreekelijk gezien en met irreprochabele getuigen bewezen dat de voordragt van het gebeurde door aanlegger bij eisch en aanspraak ter neder gesteld, regtstreeks tegens de waarheid en zijn eigene bewustheid uit desselvs condschappen evident is strijdende.

Dat gedaagde alhier niet de aanvechter maar zeer zeker de aangevochtene is geweest blijkkelijk uit de annexe condschappen.

Dat de aanlegger bovendien in geen deele bewezen heeft dat gedaagde de wonder is.

Dat al was hij die in het geval voorhanden, den aanlegger in deezen tegens hem als de aangevochtene geen de minste actie hadde volgens de aangevoerde text landrechtens en de eenpaarige rechtsleere over de zelfsverdediging.

Dat de aanlegger gevolgelijk alhier met deeze geïnstitueerde actie tegens den gedaagden ter verwondering en bevreemding van elk de kundige en onpartijdige eene zeer vreemde, ja ongehoorde rol speelt.

En den aanvechter alhier met zijn strafwaardig complot tegens landregt p 2 tit 21 art rilt door de vingeren ziet en buiten alle wel geponde actie laat.

Zulks heeft deeze aanvechter zelve wel begreepen, alzo hij andersints zijne actie van injurie tegens den gedaagden alhier wel zoude hebben aangevangen en geensints gelijk gedaan heeft daarvan bij handschrift in dato Oldenzaal den 12 juny 1799 bij eisch annex afgezien en gerenuntieerd om pratense reden van nabuurschap, dog inderdaad omdat de wet landregtens II direct in deezen tegens hem militeerde.

Zoo dat deszelvs conschap bij eisch sub G overgelegd van alle probeerende kragt om deszelvs notoire partijdigheid ontbloot is omdat hij aanvechter gelijk alhier bewezen, is geweest op de heeren straate. En daardoor zo hij van de gedaagde al gewonded was gelijk neen hadde gekreegen, dat hij zig zelve moeste imputeeren en hetgeene tegens den heere breukeloos was volgens meergemelde landrecht II en de aangehaalde natuurwetten.

Terwijl andere andere vraagstukken bij eisch geapliceerd met zulke omzigtigheid en voorbedagtzaamheid door aanlegger zijn ingesteld dat getuigen geen gelegenheid hadden om bij depositie daarop de oorzaak en den aanvechter daarvan naar behooren op te geeven.

Zoo al eenige derzelve ter deezer instantie bij reproductie sub B hier annex nu gedaan hebben terwijl van alle des aanleggers getuigen geene twee gevonden worden die iets van belang voor hem eenstemmig verklaaren.

Hetgeen al wederom klaar doet zien met welke ongeoorloofde eenzijdigheid de aanlegger in deezen te werke is gegaan.

Niet tegenstaande het de perfecte pligt van de fiscaal, de aanlegger in deezen, geweest was eerst en vooraf de beide gedaane aanklagten, zoo wel van gedaagde alhier als van E.J. Letink, met alle vereischte oplettendheid en allesints noodige onpartijdigheid bij informatie en vervolgens bij het doen geeven van condschappen te inquireeren en te onderzoeken.

Wanneer hij zeer zeeker daaruit, zoo wel als nu uit deezerzijds bij reproductie getrokken condschappen hierbij sub B en uit die sub A hier annex, zoude overtuigd geworden zijn.

Dat niet de gedaagde maar aller zeekerst E.J. Letink en zijn complot die den gedaagden op de heeren straate hebben aangevochten, zoo als bewezen is met meergemelde condschappen en meede consteert uit die van de aanlegger zelve bij eisch overlegd, zig daardoor naar landrecht p 1 tit 21 art ult aan hoogheids actie hebben schuldig gemaakt.

Zoo dat niet de gedaagde als aangevochtene op de heeren straate maar zeer zeeker E.J. Letink en zijn complot als aanvechters van den gedaagden op de heeren straate door de fiscaal hadden behooren geactioneerd te worden.

Waarvan het tegendeel nu door deeze tegens het duidelijk gestatueerde ten landregte II wat soodaanigen aanvechter geschied is, tegens den heere breukeloos alhier word ondernoomen.

Daar wij nu intussen dit ons andwoord op de voldoende bewijsen en gronden van onschuld gestaavt, met alle gerustheid zullen kunnen sluiten. wanneer wij nog maar ten slot een ernstig woord zullen aangevoerd hebben over de kosten van dit twistgeding, meer dan temerair door parthije geentameerd.

De generaale regel is, zoals men weet, victum victori esse condemnandum in expensis per leg 79 pr de judi en van zulk eene generaale, billijke, regtvaardige en met de openbaare zeekerheid en veiligheid strookende regel, behoord men zeekerlijk niet af te wijken door een averechtsche compensatio expensarum geheel of ten deele te decerneeren, ten waare men daarvoor gegronde redenen mogte hebben we;ke dan ook wel dienden geallegeerd te worden.

Maar in het onderhaavige geval durven wij een ieder provoceeren om maar zelve een schijnbaare reden te geeven waardoor deeze aanlegger als in allen opzigte in deezen temerair gehandeld hebbende van de redditio litis sumtuum zoude kunnen verschoond worden.

En welk eene openbaare timeriteit is het niet van den aanlegger daar hij art 4 van eisch zelve poseert dat gedaagde buiten het huis van de gebroederen Bruggink zig heeft begeeven op den wagen, alwaar hij blijkens hier annexe condschappen zonder de minste rusie of verschil met E.J. Letink te hebben gehad, rustig en vreedig of vreedzaam met meer andere menschen zat en alwaar E.J. Letink onder een verkeerd en onwaar voorwendsel van aanlegger, maar om rusie te maaken met hem gedaagden en denzelven aldaar op de heeren straate aan te vechten, gelijk ook desselvs misdadig complot gedaan heeft uitwijsens de

condschappen hier annex gekoomen is.

Dat hij den gedaagden als notoir aangevochtene tegens regt en reden met eene actie convenieerd en den aanvechter en zijn complot daarvan tegens behooren verschoond.

Het is dan met deezen billijken en allesints regtmaatigen eisch van kosten door de aanlegger onder geenerhande protest kunnende ontdoken worden.

Dat wij onder generaale denegatie van alles hetgeen niet speciatim mogte zijn gedebatteerd alle hetzelfde als impertinent en irrelevant negando passerende ex dictis dicendis nobiliter in omissis supplendis en onder inhasie van deezerzijds art 10 hiervooren gedaane eeds offerte omni meliori modo contra concludeeren.

Dat de aanlegger in deezen bij vonnis van dit gerigte mag worden verklaard in zijn eisch en conclusie te eindens zijne aanspraak gedaan en genoomen, niet te zijn ontvangelijk met condemnatie van denzelven in alle kosten deezer procedure door hem zo temerair geentameerd, den gedaagden alzo kost en schaadeloos daarvan absolveerende ofte contra concludeeren zo en als omni meliori modo, cum expensis.

Jan Meyers. J.A. ter Horst dr.

Vraagarticulen om daarop ter gerigtelijke instantie van Jan Wolters of Meyer te Elssen na voorgegaane wettige citatien erinneringe van de zwaare meineds straffe en daarop in forma geprasteerden eede te verhooren:

1. Jan Boerkamp
2. Peter Altink Gz.

Getuigens ouderdom en verwantschap te vraagen.

Eerste getuige Jan Boerkamp verklaard drie en twintig jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Tweede getuige Peter Altink Gz. verklaard vijf en twintig jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Kennen getuigen niet zeer wel producent in deezen en Evert Jan Letink in Elssen woonende ?

Eerste getuige verklaard zeer wel te kennen producent in deezen en Evert Jan Letink in Elssen woonende.

Tweede getuige verklaard zeer wel te kennen producent in deezen en Evert Jan Letink in Elssen woonende.

Weeten getuigen ook niet zeer wel dat in de maand february laatstleeden rusie en slagerije is voorgevallen tussen gemelten Evert Jan Letink en producent alhier ?

Eerste getuige verklaard ook zeer wel te weeten dat in de maand february laatstleeden rusie en slagerije is voorgevallen tussen gemelten Evert Jan Letink en producent alhier.

Tweede getuige verklaard ook zeer wel te weeten dat in de maand february laatstleeden of daaromtrend, hetgeen getuige weegens het lange tijdverloop tussen beiden niet juist kan bepaalen, rusie en slagerije is voorgevallen tussen gemelten Evert Jan Letink en producent alhier.

Gebeurde zulks niet op de heeren straate voor het huis van de gebroederen Bruggink alhier wanneer producent op een wagen zat om daar op naar Elssen te vertrekken en Evert Jan Letink voornoemd aldaar bij producent kwam en naa alvorens eenige scheldwoorden te hebben gebruikt, denzelven op dien wagen zittende heeft geslagen en aangevogten, vervolgens met groot geweld hem bij de beenen van die wagen heeft gesleept, zoo dat meergenoemde Evert Jan Letink eerst die rusie, slagerije en aanvechting heeft begonnen zonder dat producent daertoe de minste aanleiding gaf ?

Eerste getuige verklaard dat zulks is gebeurd op de heeren straate voor het huis van de gebroederen Bruggink alhier wanneer producent op een wagen zat om daar op na Elssen te vertrekken en Evert Jan Letink voornoemd aldaar bij producent kwam en naa alvorens eenige scheldwoorden te hebben gebruikt, denzelven op dien wagen zittende heeft geslagen en aangevogten, vervolgens met groot geweld hem bij de beenen van die wagen heeft gesleept zoo dat meergenoemde Evert Jan Letink eerst die rusie, slagerije en aanvechting heeft begonnen zonder dat producent daertoe de minste aanleiding gaf.

Tweede getuige verklaard dat zulks is gebeurd op de heeren straate voor het huis van de gebroederen Bruggink alhier wanneer producent op een wagen zat om daarop naa Elssen te vertrekken en Evert Jan Letink bij producent kwam en na alvorens eenige scheldwoorden te hebben gebruikt, denzelven op dien wagen zittende heeft geslagen en aangevogten en dat Evert Jan Letink eerst die rusie, slagerije en aanvechting heeft begonnen zonder dat producent daertoe de minste aanleiding gaf.

De municipaliteit der stad Rijssen certificeert kragt dezes dat naa voorgaande citatien voor haar personelijk erscheenen zijn de voornoemde getuigen Jan Boerkamp en Peter Alting Gz. en hebben naa erinnering van de zwaare straffe des meineds en daarop in forma geprasteerden eed de getuigen, als van de Roomsche religie zijnde, op het formulier daartoe gerecipieerd op ieder der voorenstaande vraagarticulen gedeponneerd zoo en als onder ieder derzelver staat geregistreerd.

In oirconde der waarheid heeft de municipaliteit voornoemd deeze met haar stadszegel en eygenhandige subscriptie bekragtigd.

Actum Rijssen den 25 november 1799.

G. Vlierman en J.W. Koedijk

Vraagarticulen om daarop ter instantie van Jan Wolters of Meyer te Elssen na voorgegaane wettige citatien en erinneringe van de zwaare meineds straffe bij forme van reproductie onder eede te hooren:

1. Hendrik Huiskes
2. Jan Huiskes
3. Mechteld Wusse vrouw van Jan Zendman
4. desselfs meid Berendina Rietmans

Getuigens ouderdom en verwantschap te vraagen.

Verklaard eerste getuige Hendrik Huiskes om de 29 jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Tweede getuige Jan Huiskes verklaard oud te zijn om de 26 jaaren en tot producent onverwant.

Derde getuige de vrouw van Jan Zendman verklaard om de dertig jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Vierde getuige Berendina Rietmans verklaard ruim twintig jaaren oud en tot producent onverwant te zijn.

Getuigen ter instantie van G. Pennink als fiscaal van Twenthe op den 27 febr. laastleden en vervolgens condschap der waarheid gegeven hebbende, zullen alhier nu nader onder eede moeten verklaren; twee eerste getuigen alleen te vraagen of Evert Jan Letink op den 16 febr. te vooren op de heeren straate bij die wagen is gekomen waarop producent rustig en vreedzaam zat en aan eerste getuige heeft gevraagd waar producent, die gansemoordenaar, was en voorts daarop met een groot getier en rumoer aan de andere zijde van den wagen begaf, zodat getuige als voerman van die wagen zo veel met zijne paarden te doen hadde om die zelven in toom te houden als hem doenlijk was en aan producent zeide in die woede, als gij nu een braaven kaarel zijt dan verweerd u, zijnde vervolgens producent door Jan Effink met een stok geslagen.

Verklaard eerste getuige dat Evert Jan Letink op dien avond toen Mollenkolk begraven was, waarvan hij den datum niet weet, op de heeren straat bij den wagen is gekomen waarop producent rustig en vreedig zat en tegen het van der handsche voorste paard zijnde, gevraagd heeft waar is de Meyer die ganzemoordenaar en voorts zo veel getier en rumoer heeft gemaakt dat getuige als voerman van dien wagen werk genoeg en veel moeite had om zijn paarden te beteugelen en dat vervolgens Jan Effink den producent met een stok geslaagen heeft tusschen de mool en de straat.

Tweede getuige verklaard dat Evert Jan Letink op dien avond toen Mollenkolk begraven was, waarvan hij den datum niet weet, op de heeren straat bij den wagen is gekomen waarop producent rustig en vreedig zat en gevraagd heeft, waar is de Meyer die ganzemoordenaar en voorts zo veel getier en rumoer bij den wagen heeft gemaakt dat eerste getuige voerman van denzelven werk genoeg had om de paarden te beteugelen, zeggende wijders tegen producent als gij nu een braaven kaarel zijt dan verweerd uw en dat vervolgens producent door Jan Effink met een stok geslaagen is.

Derde en vierde getuige alleen te vraagen of niet met Jan Wolters of Meyer producent alhier op die wagen hebben geseten op de heeren straate voor het huis van de gebroeders Bruggink alhier in de maand february laastleden en wel op den 16 des avonds rustig en vreedzaam, wanneer aldaar Evert Jan Letink zeer onstuimig met geraas en getier aan de wagen kwam en tegen de Meyer voornoemd rusie maakte en hem van de wagen tragte af te trekken en te sleepen, hetgeen getuigen door den producent aan zijne kleeren vast te houden, zогten te verhinderen, voorts dat er naar of op de producent alhier toen geslaagen is.

Verklaard derde getuige dat met Jan Wolters of Meyer producent alhier op dien avond toen de boer Mollenkolk begraven was, voor het huis van de gebroederen Bruggink rustig en vreedig op den waagen

heeft gezeten wanneer aldaar Evert Jan Letink zeer onstuimig met geraas en getier bij den waagen kwam en tegens de producent rusie maakte, hebbende echter getuige niet gezien dat hij de producent van de wagen zocht af te trekken of te sleepen, maar zijnde het wel waar dat zij de producent bij de kleederen heeft vast gehouden om verdere rusie voor te koomen.

Vierde getuige verklaard met Jan Wolters of Meyer producent in deelen op dien avond toen de boer Mollenkolk begraven was, op de heeren straat voor het huis van de gebroeders Bruggink te Rijssen rustig en vreedzaam op den wagen te hebben gezeten wanneer aldaar Evert Jan Letink zeer onstuimig met geraas en getier bij den wagen kwam, met den producent rusie maakte en hem nevens anderen daarvan zocht af te trekken of te sleepen, hetwelk getuige door producent bij de kleederen vast te houden heeft zoeken te beletten, hebbende zij echter niet gezien dat toen aldaar maar wel vervolgens op de straat naar de producent geslaagen is.

Ik Wilhelm Jalink JUDr. Rigter van Kedingen certificeere mits deelen dat op de daartoe gedaene citatien voor mij en assessoren proc. Wilhelm Hulskens en ds. Gradus Willem Immink persoonlijk in indicio verscheenen zijn de in het hoofd dezes gemelde getuigen en dat dezelve na erinnering van de zwaare meineds straffe op voorenstaande vraagarticulen onder eede gedeponneerd hebben zo en invoegen als onder der gemelde vraagarticulen geregistreerd staat.

Des ten oirconde heb ik rigter voornoemd deese getekend en gezegeld.

Actum Rijssen den 27 nov. 1799.

Wilhelm Jalink rigter